

Številka: 35402-22/2018-53

Datum: 4. 11. 2019

Na podlagi 65. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZmetD, 66/06-OdlUS, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09-ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17-GZ, 21/18-ZNOrg in 84/18-ZIURKOE) Agencija Republike Slovenije za okolje objavlja naslednje

OBVESTILO o izdanem okoljevarstvenem soglasju

Agencija Republike Slovenije za okolje je dne 7. 10. 2019 nosilcu nameravanega posega Plinovodi d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 11b, 1000 Ljubljana, izdala okoljevarstveno soglasje številka 35402-22/2018-52 za poseg: prenosni plinovod M3/1 Ajdovščina – Šempeter pri Gorici z vsemi pripadajočimi objekti.

Nosilcu nameravanega posega se daje okoljevarstveno soglasje pod naslednjimi pogoji:

1. Pogoji za ohranjane narave:

1.1. Popis stanja pred pričetkom gradnje

- pred pričetkom gradnje je treba preveriti ohranitveno stanje naslednjih vrst oziroma skupin vrst:
 - o stanje habitatov in vrst metuljev, predvsem strašničinega mravljiščarja (*Phengaris teleius*) (čas raziskave julij in avgust);
 - o stanje laške žabe (*Rana latastei*) na vplivnem območju plinovoda – uporabiti je treba metodo štetja mrestov v spomladanskem času (čas raziskave februar in marec);
 - o na območju državnega prostorskega načrta plinovoda je treba popisati rastišča tujerodnih invazivnih vrst.

1.2. Pogoji pred pričetkom in v času gradnje

- pri prečkanju vodotokov: Vogršček, Lijak in Lemovšček s pritokom, je treba izvajati naslednje ukrepe za školjke:
 - o gradnjo (prekop potoka) je treba izvesti v jesensko zimskem času od septembra do februarja;
 - o pred pričetkom gradnje je treba na vseh lokacijah prekopa struge in 50 m nizvodno izloviti vse školjke in jih prenesti na gorvodne lokacije;
 - o za omogočanje premika vseh ribjih vrst v poletnem času, v času nizkih vodostajev, ko se glohidiji školjk držijo rib, morajo biti vsi morebitni pragovi nizki ali izvedeni kot drče;
- na posameznih odsekih plinovoda je treba postaviti gradbiščno ograjo, ki bo ločila delovni pas od občutljivega območja habitatov zavarovanih vrst, in sicer na naslednjih odsekih:

- na območju varstva metulja strašničinega mravljiščarja (*Phengaris teleius*) (na petih odsekih plinovoda M3/1, od km 6 + 130 do km 6 + 250, od km 7 + 250 do km 7 + 360, od km 7 + 490 do km 7 + 680, od km 8 + 990 do km 9 + 180 in od km 9 + 360 do km 9 + 400);
- na območju varstva laške žabe (*Rana latastei*) (na petih odsekih plinovoda M3/1, od km 4 + 960 do km 5 + 950, od km 8 + 940 do km 10 + 480, od km 11 + 370 do km 12 + 110, od km 12 + 920 do km 13 + 470 in od km 21 + 510 do km 23 + 860);
- na območju varstva močvirske sklednice (*Emys orbicularis*) v bližini reke Vipave (na treh odsekih plinovoda M3/1, od km 4 + 700 do km 5 + 960, od km 8 + 940 do km 10 + 480 in od km 11 + 100 do km 12 + 120);
- pri prečkanju vseh ostalih vodotokov je treba postaviti gradbiščno ograjo minimalno 50 m na vsako stran vodotoka;
- preprečiti je treba, da bi se med gradnjo z odstranjeno rušo in rastlinskim materialom ter z delovnimi stroji zaneslo invazivne rastlinske vrste, ki so prisotne na območju nameravanega posega na površine, kjer teh vrst še ni;
- rastlinski material, v katerem prevladujejo invazivne tujerodne rastlinske vrste, je potrebno ustrezno uničiti, kolesa delovnih strojev pa temeljito očistiti, preden zapustijo gradbišče;
- v primeru, da se na območju nameravanega posega pojavijo tujerodne invazivne vrste rastlin, jih je treba ves čas gradnje redno odstranjevati s košnjo;
- ves gradbeni material, ki se bo odpeljal z gradbišča, se mora zaradi vsebnosti invazivnih rastlinskih vrst in njihovih delov (semena, korenike, ..), oddati na za to primeren prostor.

1.3. Pogoji v času obratovanja

- površine, ki bodo na novo zasajene z drevesnimi in grmovnimi vrstami, je treba v naslednjih petih letih po izgradnji plinovoda negovati;
- košnjo in sekanje, ki bosta potrebna za vzdrževanje odprtih površin vzdolž plinovoda, je treba izvajati izven gnezditvene sezone ptic, tj. v obdobju med 1. avgustom in 15. marcem;
- za večino varstveno pomembnih vrst je treba tudi v času vzdrževanja ohranjati mejice, posamezne grme in drevesa;
- omejiti je treba posege v obrežno vegetacijo in naravne brežine vodotokov, še posebej Vipave in Lijaka;
- v času vzdrževalnih del je izlivanje nevarnih kemikalij ali tekočih nevarnih odpadkov (usedline in gošče iz lovilnikov olj) v tla prepovedano.

1.4. Spremljanje stanja v času obratovanja

- v fazi obratovanja je potrebno izvajati monitoringe zavarovanih vrst, ki jih morajo izvajati strokovnjaki za posamezne skupine, in sicer:
 - prva tri leta po izgradnji plinovoda je treba spremljati stanje habitatov in vrst metuljev, predvsem strašničinemu mravljiščarju (*Phengaris teleius*). Po preteku začetnega triletnega obdobja monitoringa je treba preverjati obseg in stanje habitatov strašničinega mravljiščarja (*Phengaris teleius*) še peto leto, nato pa vsake 3 leta; ob zaznanih negativnih spremembah pa je treba izvesti dodatne varstvene ukrepe, ki jih opredeli monitoring na podlagi stanja vrste;
 - dve leti po izgradnji plinovoda je potrebno opraviti enkratno pregled stanja populacij rib, piškurjev in rakov na vseh vodotokih, ki jih bo prečkal plinovod,

- o pet let po izgradnji plinovoda je potrebno spremljati stanje laške žabe (*Rana latastei*) (popisi se morajo izvesti v 3 sezonah; prvi dve leti v začetku obratovanja in peto leto),
- o tretje in peto leto po izgradnji plinovoda oziroma namestitvi netopirnic je potrebno opraviti letni pregled vseh netopirnic, s čimer se preveri uspešnost ukrepa,
- o najmanj tri leta po izgradnji plinovoda je treba spremljati stanje prisotnosti tujerodnih vrst (3x letno - sredina junija, konec julija, začetke septembra), še posebej v gozdu in ob vodotokih. Ob morebitnem pojavu invazivne tujerodne vrste je treba nemudoma izvesti ustrezne ukrepe odstranitve, ki jih določi izvajalec monitoringa in spremljanje stanja prilagoditi;
- v primeru, da monitoring v fazi obratovanja pokaže, da se trasa plinovoda prekomerno zarašča z invazivnimi tujerodnimi rastlinami ali pa so se z gradnjo na posameznih lokacijah pojavile nove tujerodne vrste, je treba izvesti ukrepe za njihovo omejitev oziroma popolno odstranitev, ki jih določi izvajalec monitoringa.

2. Pogoji za varstvo tal, kmetijskih in gozdnih zemljišč:

2.1. Pogoji v času gradnje

- morebitni plazovi se morajo nemudoma sanirati;
- pri prečenju strug vodotokov je treba urediti in učvrstiti rečne bregove;
- gradbeni posegi s težkimi stroji se na kmetijskih površinah lahko izvajajo samo v suhem vremenu;
- začasno odlaganje presežkov zemeljskega izkopa in gradbenega materiala na gozdnih površinah oziroma na gozdnem robu ni dovoljeno;
- posegi v gozd zunaj območja gradnje plinovoda niso dovoljeni;
- preprečiti je treba vsako nepotrebno zasipavanje in odstranjevanje podrasti;
- pri poseku dreves je treba preprečiti poškodbe drevja v okolici in poškodbe gozdnega roba ter omogočiti prehod preko gradbišča na gozdne površine;
- v koridorju plinovoda se mora omogočiti rast zeliščne podrasti in grmovnic s plitvim koreninskim sistemom;
- pred pričetkom del je treba pregledati, zabeležiti in foto dokumentirati stanje zemljišča in objektov;
- zasipni material v jarku je treba utrditi do naravne zbitosti;
- pri trajnih nasadih mora biti plinovod vkopan ustrezno globlje (z nadkritjem 2 m) in z ustrezno zaščiteni cevjo;
- na območju hidromelioracij se mora nadkritje nad plinovodno cevjo povečati in po izvedbi nameravanega posega zagotoviti nemoteno delovanje hidromelioracijskega sistema;
- pri izvedbi zemeljskih del na območju kmetijskih zemljišč je treba v času gradnje zagotoviti prisotnost strokovnjaka s področja pedologije;
- na območju obstoječih in načrtovanih trajnih nasadov je treba plinovod načrtovati tako, da bo zagotovljena nemotena kmetijska dejavnost;
- začasno skladiščenje plinovodnih cevi in deponije izkopanega materiala je treba urediti izven kmetijskih zemljišč;
- med gradnjo in vzpostavitvijo začasnih nadomestnih habitatov je treba na območju kmetijskih zemljišč uporabljati pnevmatike za delovanje pri nižjem tlaku za preprečitev zbitosti tal;
- pri izvajanju gradbenih del je treba uporabljati gradbene stroje z manjšim pritiskom na površino (goseničarji);
- dela se ne smejo izvajati na razmočenem terenu;

- na območju deponij cevi je treba tla zavarovati z lesenimi podstavki (tramiči);
- objekti plinovoda ne smejo biti locirani na trasah ali priključkih gozdnih vlak in ostale gozdne infrastrukture na javno cesto, prav tako ne na deponijskih prostorih za les;
- na območju Vogrščka, kjer trasa ne poteka po obstoječi trasi, je potrebno zagotoviti ustrezne prehode obstoječih gozdnih prometnic preko plinovoda in plinovod dovolj globoko vkopati (globine >0,8 m);
- poseg v gozd mora biti izveden tako, da ne bo povzročena škoda na gozdnem rastju in tleh;
- panje, gradbeni material, gradbene odpadke in viške odkopane zemlje, se ne sme odlagati v gozd;
- po končani gradnji je treba odstraniti vse ostanke gradnje tako iz gradbišča kot iz sosednjih površin;
- obsipavanje stoječega gozdnega drevja ni dovoljeno;
- po površinah, ki so pomlajene, ni dovoljeno razprostiranje zemlje.

2.2. Pogoji v času obratovanja

- vzdrževalna dela na trasi plinovoda – krčenje grmovne in drevesne zarasti je treba opravljati izven vegetacijske sezone;
- površine, ki bodo na novo zasajene z drevesnimi in grmovnimi vrstami, je treba negovati;
- vzdrževalna dela v pasu poseke je treba izvajati v suhem vremenu;
- pri vzdrževalnih delih je treba sproti sanirati poškodbe na gozdnih poteh, oziroma gozdne poti vzdrževati v prvotnem stanju;
- spremljati in sanirati je potrebno vse morebitne posedke ali druga preoblikovanja terena na kmetijskih zemljiščih;
- med obratovanjem oziroma v času vzdrževalnih del je na območju kmetijskih zemljišč treba uporabljati pnevmatike za delovanje pri nižjem tlaku za preprečevanje zbitosti tal;
- pri vzdrževalnih delih je treba uporabljati gradbene stroje z manjšim pritiskom na površino (goseničarji);
- vzdrževalna dela se ne smejo izvajati na razmočenem terenu;
- omogočeno mora biti gospodarjenje z gozdom in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč.

3. Pogoji za varstvo zraka

3.1. Pogoji v času gradnje

- hitrost vozil na gradbišču ne sme presegati 10 km/h;
- sipki materiali se morajo skladiščiti proč od stanovanjskih območij, v sušnem in vetrovnem vremenu pa se morajo vlažiti in prekrivati.

4. Pogoji za varstvo podzemne vode

4.1. Pogoji v času gradnje

- uporabljati je treba le tehnično brezhibno gradbeno mehanizacijo, katere brezhibnost je treba dnevno kontrolirati;
- na območju celotne trase plinovoda je treba upoštevati zaščitne ukrepe, s katerimi se bo zmanjšalo tveganje onesnaženja podzemne vode (med gradnjo in v času vzdrževalnih del), ki se določijo glede na način in uporabljene tehnologije gradnje, glede na ustrezno ureditev gradbišč ter glede na ravnanje z odpadki in ravnanje v izrednih razmerah;
- izvajalci, nadzorno osebje, delavci in vsi, ki prihajajo in se zadržujejo na območju gradbišča, morajo biti seznanjeni z ukrepi varstva podzemne vode;

- za sedem zajetij, ki so v bližini trase, oddaljeni približno 100 m in za zajetje, ki je od trase oddaljeno približno 500 m, je treba oceniti, ali je potrebno črpanje iz posameznega vodnjaka v času zemeljskih del ustaviti ter priskrbeti nadomestno oskrbo z vodo. Po končanih delih je treba pred uporabo vode preveriti ustreznost kvalitete vode iz teh vrtin;
 - zatravitev je treba izvesti brez uporabe gnojil in drugih fitofarmacevtskih sredstev.
- 4.2. Pogoji v času obratovanja
- morebitno razlitje goriv ali maziv iz vzdrževalnih vozil v času pregledov ali vzdrževalnih del, mora biti odstranjeno z izkopom in odstranitvijo onesnaženega materiala.
5. Pogoj za varstvo pred čezmernim hrupom
- 5.1. Pogoj v času gradnje
- mehanizacijo je treba izklapljeti v času, ko ni v uporabi.
6. Pogoji za ravnanje z odpadki
- 6.1. Pogoji v času obratovanja
- zeleni odrez, ki bo nastal pri vzdrževanju trase, je treba ločeno odvažati v organizirane zbirne centre;
 - prah, ki bo nastal pri prenosu zemeljskega plina v plinovodnih ceveh (v sprejemnih in oddajnih čistilnih postajah), je treba predati pooblaščenemu zbiralcu tovrstnega odpadka;
 - kondenzat, ki bi lahko nastal pri prenosu zemeljskega plina v plinovodnih ceveh in se odstranjuje v sprejemnih in oddajnih čistilnih postajah, je treba začasno shranjevati v posebnih namenskih delih filter separatorjev in predati pooblaščenemu zbiralcu tovrstnega odpadka.
7. Pogoji za varstvo kulturne dediščine
- 7.1. Pogoji v času gradnje
- nadzemne oznake plinovoda se na območju naselbinske dediščine lahko postavijo le, kadar se temu ni mogoče izogniti;
 - na območjih arheoloških najdišč in stavbne dediščine je treba uporabljati tehnologijo gradnje, ki povzroča manj vibracij (način izkopa jarka, ki povzroča manj vibracij);
 - dela na območjih nacionalne prepoznavnosti je treba izvajati tako, da se ne poškoduje vegetacije in reliefa;
 - odvečni material, ki ostane po končani gradnji, je treba odložiti izven območij enot kulturne dediščine;
 - odvečni material je treba razprostrti po površju tako, da se ne spremeni značilna reliefna in vizualna podoba krajine;
 - po končani gradnji je treba poseke ustrezno krajinsko urediti;
 - robove posek je treba zasaditi z avtohtonimi rastlinskimi vrstami;
 - na območjih nacionalne prepoznavnosti je treba posebno pozornost posvetiti ohranjanju rodovitnosti tal;
 - plasti tal pri izkopu je treba odlagati ločeno in v ustreznem vrstnem redu, vračanje pa izvesti v obratnem vrstnem redu, kot so bile izkopane.
- 7.2. Pogoji v času obratovanja
- v primeru potrebe po sanaciji plinovoda na odsekih, kjer bodo arheološka najdišča prečkana s podvrtavanjem, morajo biti pred začetkom kakršnihkoli zemeljskih del izvedene predhodne arheološke raziskave.

8. Pogoji za varstvo kulturne krajine

8.1. Pogoji v času gradnje

- dela je treba izvajati v sušnem obdobju in izven vegetacijske dobe;
- treba je ohranjati vse prvine naravne krajine, naravne struge vodotokov, avtohtone neformalne vegetacijske sestoje - osamela drevesa, manjše drevesne in/ali grmovne gruče - in ne spreminjati geoloških in mikroreliefnih pojavov;
- gabariti in fasade nadzemnih objektov ter pripadajoče ureditve morajo, poleg tehnološkega značaja objektov, upoštevati lokalne krajinske in arhitektonske značilnosti;
- sečnjo v koridorju delovnega pasu plinovoda je treba izvesti selektivno tako, da se ohrani vitalna srednje velika in velika drevesa. Ta drevesa je treba med gradnjo zaščititi pred poškodbami. Rob preseka mora biti valovit ter višinsko in horizontalno razčlenjen. Vsako nepotrebno zasipavanje in odstranjevanje podrasti je treba preprečiti;
- odgrnjeno zemljo: živico in mrtvico je treba odlagati ločeno in jo vračati v enakem vrstnem redu, odgrnjene zemlje ni dovoljeno stiskati, da se ohrani njena plodnost;
- nasipi zemlje ne smejo biti višji od 1,5 m. Odvečen odkopni material, ki bi nastal pri gradnji, se ne sme odlagati v gozd, ampak le na urejene deponije odpadnega gradbenega materiala oziroma ga je potrebno vkopati v zasip jarka;
- za preprečevanje vnosa tujerodnih invazivnih rastlin gradbišč ni dovoljeno sanirati z zemeljskim substratom, pripeljanim od drugod, ampak se za sanacijo lahko uporablja le zemlja, odgrnjena na lokaciji gradbišča;
- na območju gradbišč, ki so locirana sredi strnjjenih gozdov, je treba organizirati pranje delovnih vozil oziroma strojev pred vstopom na gradbišče, da se prepreči razširjanje invazivnih rastlin;
- po končani gradnji je treba odstraniti ves odvečen material z gradbišč in sanirati poškodbe na drevju;
- po končani gradnji je treba vse travniške površine, ki so bile poškodovane med gradnjo, ponovno zatraviti;
- pas od 2,5 m do 5 m levo in desno od osi plinovoda je treba prepustiti plodonosnim rastlinskim vrstam z namenom izboljšanja prehrambenih pogojev prostoživečih živali;
- na območju delovnega pasu na gozdnih površinah je treba izven varnostnega pasu 5 m od osi plinovoda levo in desno do roba delovnega pasu pogozditi vse v času gradnje poškodovane gozdne površine;
- nove gozdne robove je treba zasaditi z uporabo avtohtonih grmovnic in nižjih drevesnih vrst s široko ekološko amplitudo in veliko obnovitveno sposobnostjo;
- pri prečkanju živic, ki predstavljajo pretežno linijski element, se lahko le te posekajo le v širini, ki ni bistveno večja od širine varnostnega pasu, kjer bodo trajno odstranjene tudi med obratovanjem plinovoda;
- izgubo drevesnih in grmovnih živic kot posledica trajne zasedbe s plinovodom, je treba zaradi njihove vloge v krajini nadomestiti in pri tem uporabiti avtohtone drevesne in grmovne vrste;
- v obrečnem prostoru je treba rekultivirati brežine, obnoviti ali vzpostaviti obrežno vegetacijo vodotokov, ki jih plinovod seka, vegetacijski izbor je treba prilagoditi vrstnemu sestavu, ki je v prostoru že prisoten;
- za celotno plinovodno traso in nadzemne objekte plinovoda mora biti v okviru projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja izdelan načrt krajinske arhitekture.

8.2. Pogoji v času obratovanja

- kovinski deli nadzemnih objektov (fasade, cevovodne instalacije, izpuhi, ograje) se ne smejo bleščati;
- širina preseke skozi višjo vegetacijo in gozd, ki se vzdržuje v zatravljeni obliki s košnjo, ne sme presegati 10 m (2x5 m), merjeno od debla do debla;
- na območju prečkanja obvodne vegetacije, živic in na gozdnih površinah s poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami je treba vzdrževati širino preseke 5 m, merjeno od roba do roba grmovnice;
- v pasu od 2,5 m do 5 m od osi plinovoda je treba selektivno odstranjevati drevesne sadike, ki segajo nad višino grmovnic;
- trasa plinovoda mora biti na območju vseh presek vsaj enkrat letno pregledana. V primeru, da se na plinovodnih presekah skozi gozd naselijo invazivne rastline, jih je treba odstranjevati z redno košnjo;
- na območju zasaditev v okviru sanacije delovnega pasu je treba po preteku dveh let po zasaditvi izvesti pregled sadik in sadike, ki so se posušile, nadomestiti z istovrstnimi, enake velikosti;
- zelenice in pasovi višje ter nižje vegetacije ob nadzemnih objektih plinovoda morajo biti ustrezno vzdrževani; poškodovano drevnino je potrebno strokovno obrezati, morebitno propadlo drevnino pa nadomestiti ter zasaditve vzdrževati celoten čas obratovanja plinovoda;
- vzdrževanje presek smejo izvajati le strokovno usposobljeni izvajalci, ki (pre)poznajo drevesne in grmovne vrste ter invazivne rastline, in poznajo arboristične osnove vzdrževanja lesnate vegetacije.

9. Pogoji za varstvo pred klimatskimi spremembami

9.1. Pogoji v času gradnje

- dokončana območja gradnje je treba sprotno rekultivirati;
- zasaditve in zatravitve, s katerimi se utrjujejo tla in varuje gozdni rob, je treba izvesti takoj po končanih gradbenih delih.

10. Pogoji za varstvo pred vibracijami

10.1. Pogoji v času gradnje

- v primeru uporabe gradbene mehanizacije, ki povzroča močnejše sunke ali stalne vibracije v bližini grajenih objektov, je potrebno prilagoditi njihovo obratovanje (uporaba mehanizacije v daljših časovnih presledkih);
- pred začetkom gradnje je treba izdelati kataster obstoječih poškodb na objektih, ki so od vira vibracij oziroma delovnega pasu oddaljeni manj kot 15 m;
- po zaključeni gradnji se mora izdelati ponovni kataster poškodb in izvesti primerjava glede na stanje pred gradnjo;
- za zmanjšanje vibracij zaradi prevoza gradbenega materiala po dovoznih poteh s kamioni je treba redno nadzirati in po potrebi popravljati dovozne poti v bližini grajenih objektov (sanacija udarnih jam);
- dovozne poti v bližini grajenih objektov je potrebno redno nadzirati (sanacija udarnih jam) in eventualno zmanjšati hitrosti kamionov na teh odsekih;
- mikrominiranje se na delih trase, kjer obstaja verjetnost uporabe tovrstnega načina gradnje in so od stanovanjskih in drugih grajenih objektov oddaljene manj kot 50 m, ne sme izvajati.

11. Pogoji za varstvo pred svetlobnim onesnaževanjem

11.1. Pogoji v času obratovanja

- svetilke na prostem na območju kompresorske postaje Ajdovščina, ne smejo presegati skupne priklopne moči 840W (ali 0,06 W/m² vsote zazidane površine stavb in nepokritih zazidanih površin gradbeno inženirskih objektov);
- pri naslednji menjavi svetilk ali sijalk se morajo uporabiti nove svetilke ali sijalke s toplo belo barvo svetlobe 3000 K ali manj.

12. Splošni pogoji

12.1. Pogoji v času opustitve posega in po njem

- po opustitvi nameravanega posega je treba na območju posek ponovno vzpostaviti obstoječo rabo (zasaditev poseke plinovoda v gozdu in ob vodotokih).

Iz predložene dokumentacije izhaja, da je nameravani poseg, ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, pogojev iz okoljevarstvenega soglasja in veljavnih predpisov, sprejemljiv.

V času javne razgrnitve so bile podane pripombe in mnenja javnosti. Agencija Republike Slovenije za okolje jih je preučila in ugotovila, da so odgovori na določene pripombe že vključeni v projektno dokumentacijo, nekatere pripombe pa so bile upoštevane in vključene v izdano okoljevarstveno soglasje kot pogoj.

mag. Nataša Petrovčič
direktorica Urada za varstvo okolja in narave